

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13—74

NECESITATEA TIMPULUI

O frenetică frământare, cu tendinți de răscolire și valorificare a tuturor energiilor omenești, stăpânește astăzi omenirea, sub raport individual și colectiv. Rezorturi și puteri anesteziate de mucegaiul vremurilor sunt trezite de forța timpului, la nouă viață. Pretutindeni observăm opintiri după noi realizări, fie pe teren cultural, fie pe cel economic, politic etc., întâlnim sforțări după noi formule, care să asigure omului, o viață mai „omenească“. Totul e în prefacere, totul e în plină acțiune, căci factura vremurilor actuale cere inițiativă și mișcare, cere ofensivă pe toată linia manifestărilor de viață pământească.

Și ritmul vremii, în toată variația și proporția sa, trebuie să-l înțeleagă și urmărească de aproape biserica, pentru a nu-și nega menirea sa, pentru a nu rămâne în afară de realitate, pentru a nu lua caracterul unui „ce“ dispensabil.

Dacă în trecut biserica s'a ocupat mai mult cu problemele dogmatice, mulțumindu-se cu salvarea individului din diferite nevoi spirituale, astăzi e necesitate stringentă să dea atenție tuturor ocupațiilor și trebuințelor omului, să cunoască viața omenească pe toate fețele în toate formele exteriorizării sale, să înțeleagă toate nevoile sociale și să fie cu luare aminte față de ele, adică să fie în nota realității, căci numai în felul acesta biserica nu se va îndepărta dela adevăratul ei rol, care totdeauna trebuie să fie: organizarea societății omenești în spiritul doctrinei lui Hristos, care și-a dat viața pentru păcatele lumii acesteia și pentru dobândirea vieții veșnice pe seama omului.

Omul, sub raport individual și colectiv își caută astăzi noi ideale și rosturi, și biserica trebuie să i le făurească.

Și dogmele religiei nu constituie o piedică, nu rețin biserica dela contribuția și participarea efectivă la canalizarea vieții omenești în spiritul Evangheliei. Firește, doctrina lui Hristos, în esență e comprimată în dogme neschimbabile și eterne, care nu admit nici un fel de inovație, fiind adevăruri de credință, revelate de Dumnezeu, și ca atare recunoscute, declarate și predicate de biserica ecumenică.

Dar aceasta nu înseamnă încarcerarea vieții de toată nuanța în forme rigide și lipsite de vlagă, nu înseamnă anihilarea oricărei dezvoltări și împiedicarea oricărui progres sub raportul vieții pământești. Prin „dogmatismul“ său biserica nu aduce atingere nici libertății personale exceptând, bine înțeles, pe cine nu caută libertatea legală, ci anarhia personală.

Desvoltarea vieții nu-i altceva decât exteriorizarea în felurite forme a esenței sale, și dogmele fiind substratul oricărei dezvoltări, astfel chiar prin imutabilitatea lor oferă teren solid pentru o bogată și sănătoasă variație de forme în viața individuală și colectivă a omului.

Doctrina lui Hristos e concentrată în dogme imutabile.

Dar precum constituția unui stat nu împiedică ci sprijinește dezvoltarea lui, la fel nici dogmele — constituția religiei — nu încâtușează ci fecundează viața religios-morală, care trebuie să formeze pentru om, fermentul tuturor ocupațiilor. Viața socială nu se poate separa de cea religioasă, ci face parte integrantă din ea. Unde domnește Evanghelia, ea guvernează și relațiile sociale; unde preotul e elementul de promovare binelui în societate, acolo domnește credința. Misiunea socială

nu-i o cauză, ci un efect al afirmării credinței.

Deaceea biserica nu poate privi cu indiferență la frământările omenirii, ci trebuie să intervină activ și hotărât pentru creșterea și echitabila lor rezolvire. De aci necesitatea desfășurării unei sistematice și intense misiuni interne.

Și biserica noastră ort. rom. nu-i străină de această activitate. Ea s'a indentificat doară cu însuși sufletul poporului român, s'a contopit cu interesele lui mari, contribuind din plin la moralizarea și răspândirea culturii în masele largi ale poporului. Biserica a fost singura păstrătoare a brumei de cultură de pe vremuri, în tinda biserici s'au învățat cele dintâi slove, din sinul bisericii noastre au pornit curente de bogată asistență socială. Mănăstirile noastre au fost nu numai locuri de adăpost în timpurile de restriște ale neamului ci și puternice focare pentru formarea conștiinței și umanității noastre naționale, și totodată izvor de alinare pentru toți atât sub raport sufletesc, mângăind și ușurând sufletele, cât și sub raport fizic, vindecând durerile trupului în spitalele atașate mănăstirilor. În mănăstiri se propovăduia credința noastră strămoșească, se explică învățătura sf. părinți, viețile sfinților, preceptele evanghelice, se îndruma poporul pe calea adevărului în viață.

Testamentul Metropolitului Antim și cel al Mitropolitului Dositeiu Filitis, sunt mărturii suficiente pentru existența reală în biserica ort. rom. a conștiinței despre rolul social, despre misiunea internă a clerului român.

Firește astăzi, biserica noastră trebuie să-și intensifice mult activitatea sa în latura socială, căci multe și variate probleme frământă viața poporului român. Ex. problema morală, religioasă, sectelor, economică, educativă, artistică, internațională, evreiască, apoi o serie întreagă de curente politico-sociale, opuse credinței ort. Și în toate aceste chestiuni biserica e cea dintâi chemată să-și spună cuvântul hotărât, ilustrat prin fapte concrete. Astăzi biserica nu trebuie să se ocupe numai de mântuirea individului singurit, ci și de cea socială. Biserica trebuie să facă din creștinism nu numai călăuza conștiin-

țelor individuale, ci și călăuza „conștiinței sociale“ pentru omenirea întreagă.

Prin urmare de necesitatea unei intense afirmări a misiunii interne trebuie să se pătrundă toate autoritățile noastre bisericesti, pornind în sensul acesta o puternică mișcare în rândurile clerului.

Aceasta trebuie lămurit în privința misiunii sale sociale, trebuie trezit din indiferența sa față de nevoile sociale ale timpului, trebuie smuls din ghiarele vieții pur materiale, și îndreptat pe urmele lui Hristos. În sufletul preoțimii trebuie aprinsă flacăra sacră a zeului Evangheliei, trebuie trezit elanul misionar al apostolilor. Păstorul sufletesc trebuie să se coboare în mijlocul poporului și să se ocupe de aproape de toate manifestările lui sfătuind și îndrumând ori unde va fi nevoie, el trebuie să dea poporului acea demnitate morală, care să-l pună la adăpost de orice infiltrații greșite și descumpenitoare.

Ortodoxismul nostru nu trebuie încătușat în forme seci, ci realizat în viață, organizat pe planul realității, căci el, fiind expresia adevăratului creștinism, îmbrățișează omenirea în totalitatea manifestărilor sale de viață, fără să sufere în fond, și fără să înăbușe progresul. Doctrina lui Hristos poate fi ajustată realităților pământești, fără nici o știrbire Valoarea ei nu constă atât în ce se predică, cât în ce se realizează, adecă în fapte.

Deci e timpul ca în toate eparhiile să se îndrumeze pregătirea și organizarea rolului social al bisericii, pentru activarea creștinismului social, pentru deslegarea conform cu învățătura lui Hristos a tuturor problemelor sociale dela ordinea zilei. Un clasic exemplu, de ce poate presta pe terenul acesta un cler organizat, îndrumat și controlat dela centru ni-l oferă cel din eparhia Râmnicului. Munca depusă acolo și fructul evangheliei recoltat în viața credincioșilor, vor umple cele mai frumoase pagini din istoria bisericii noastre ort. rom.

Să nu fim deci năințelegători.

B.

În curând apare

PÂINEA VIEȚII

carte de rugăciuni pentru toți creștinii.

Munca

„Intru sudoarea feții tale vei câștiga pâinea de toate zilele“ — sunt cuvintele cele dintâi, pe cari Dumnezeu le-a spus omului Adam după călcarea poruncei.

Și s'ar părea că ele sunt o grea osândă, pe când de fapt, exprimă tocmai rostul și rolul omului pe acest pământ. Căci, cum ar fi putut ajunge el, în decursul vremilor, să străbată mările și oceanele, să sfredească pământul și mai acum în urmă, să sboare în aer, ca pasărea, dacă nu prin muncă?!

Aruncând o privire în jurul nostru vom vedea, că totul e în mișcare: dela insecta cea mai mică și nebăgată în seamă, până la om, regele tuturor făpturilor; iar aceasta mișcare nu e decât munca. Și din început, Dumnezeu destinând omului munca n'a făcut-o din răzbunare sau ca pedeapsă, ci, spre ai înlesni calea ca însuși să dea probe de înțelepciunea cu care este înzestrat.

Numai potrivit acestor cuvinte, doctorul francez Pasteur și-a frământat mintea și a putut descoperi — acum un veac, microbii prin care se răspândesc boalele și cum ne putem feri de ele și lecui prin vaccin.

Americanul Marconi, prin nopțile făcute zile ne-a pus la îndemână telefonul și telegraful fără fir prin care, numai în câteva minute știm ce nenorocire sau fapt important s'a întâmplat în cutare țară.

Cui oare se datorește născocirea și întrebuințarea puterii aburului, ca omul să plutească pe deasupra apei cu vapoare de oțel grele de zeci de mii de tone; iar pe uscat mecanicul să fugă cu locomotiva până la 126 km. pe oră.

Prin muncă, a ajuns omul să îmblânzească pe Leu — regele animalelor — și să se scoboare în fundul mării ca să adune mărgeanul cu mărgăritarele de mult preț.

Așa dar, a munci nu e ceva de ieri de alaltăieri, și nu numai nouă celor de azi ni se cere, deoarece, toți cei mai înainte de noi au muncit, precum vor munci și cei ce vor veni după noi.

Înainte de venirea Mântuitorului Isus Christos, precum ne spune istoria, au muncit Fenicienii și ajunseseră până acolo încât, făcuseră niște grădini spânzurate în aer.

Au muncit Egiptenii și au lăsat acele clădiri uriașe — piramidele — pe cari nicio putere omenască sau element al naturii ca: tunet, trăznet, fulger, cutremur de pământ, etc., nu va fi în stare să le dărâme în vecii vecilor.

Au muncit și Evreii, de aceea a rămas zicătoarea până în ziua de azi, că în țara lor „curge miere și lapte“. Și n'au muncit boierii păgânilor, grecilor și romanilor considerând aceasta ca ceva nevrednic de un cetățean liber, ci o lăsau numai pe seama sclavilor — robilor —; de aceea „perit'a pomenirea lor cu sunet“.

Au muncit moșii și strămoșii noștrii — așa cum s'au priceput ei — și au scos din pământul acestei țări bogății neînchipuite la care au râvnit toate națiunile străine ba și cei ce pretindeau că ne sunt prieteni.

Au muncit toți, cum se zice, dela vâdică până la opincă, fiindcă „gură de om, de câine cere pâine“.

Mi-aduc aminte, că înainte de războiu, era într'un jurnal făcut Kaiserul Wilhelm II fostul împărat al Germaniei, tăind lemne. Și să nu uităm, că la muncă ne îndeamnă și proverbul românesc: „adună la tinerețe ca să ai la bătrânețe“; sau celalalt: „strânge bani albi pentru zile negre“. Contrariu muncei este lenea sau trădăvia, pe care proverbul o cântă așa de dulce: „lenea e cucoană mare, care n'are de mâncare“; iar Solomon cel mai înțelept rege al evreilor, care a trăit cu 1015 ani înainte de Isus Christos o zugrăvește frumos în pildele lui.

„Mergi la furnică, o leneșule și urmează
„văzând căile ei și fii mai înțelept decât
„ea, căci aceea nefiind lucrătoare de pământ,
„nici având pe cineva să o îndemne,
„nici sub stăpân fiind, își gătește de cu
„vară hrana sa și multă strânsoare face
„în vremea secerișului. Sau, mergi la albină
„și vei cunoaște cât este de lucrătoare și cât de curat lucru face, ale cărei
„osteneli împărații și proștii le întrebuințează
„spre sănătate și de toți este iubită și mărită,
„măcar de este și slabă de putere. Până când, o leneșule,
„vei dormi și când te vei scula din somn? Puțin să
„dormi și puțin să șezi și puțin să dormitezi
„și puțin să-ți îmbrățișezi pieptul cu mâinile,
„că apoi îți va veni fie ca un

„călător rău sărăcia și lipsa ca un bun „alegător: iar de nu vei fi leneș, veniva „ca un isvor secerișul tău și sărăcia ca „un călător rău va fugi dela tine“. (Pildele lui Solomon VI. 6—14).

De asemenea și Mântuitorul Christos, zice prin Pavel, apostolul său: „Cel ce nu voiește să muncească, să nu mănânce“. (II Tesal. III 10).

Și cu toate acestea, acum după războiu, constatăm cu adâncă părere de rău, că lucrurile parc'ar merge pe dos: pe când cei mai mulți s'au înstreinat și de religie și de cinste și de omenie și n'ar mai voi să muncească. În schimb, lucru uimitor, toți ar vrea să se îmbogățească fără muncă.

Mai săptămâna trecută, mă aflu în tren și un domn proprietar cu care călătoriam împreună mi se adresează:

— „Părinte, rogu-vă, a'ți făcut Dv. soteală câte zile muncește pe an un țaran?

— „Nu! i-am răspuns.

— „Ian haide s'o facem amândoi și vă veți convinge, că nu-i rămân de lucru mai mult de 100—120 zile; iar restul de 265 sau 245, șade.

— „Sunt 52 Dumineci într'un an? Apoi, 9 Marți și 9 Joi după Paști, Foca, Ilie Pălie, Pintilie, Călătorul, Răpotinul, Păpăruța, Circovii, Filipii, Marina, ziua Ursului, ș. a. când stă cu mâinile'n sân de frica ielelor?! Adugă că din Noemvrie — când dă bruma, sau încep ploile și ninsoarea — până în Martie nu mai lucrează aproape nimic. Ajungi dar la ceea ce-ți spusei eu? Și am găsit că avea dreptate!

Ei bine, nu trebuie să uităm, că numai munca aduce sănătate în trup și îmbelșugare în casă; numai munca îl face pe om să fie cinstit și drept și să nu se bucure la lucrul altuia, să prețuiască ostenețile și să dea fiecăruia ceea ce i se cuvine. Ca români cu țară bogată a căror vrednicie a fost întotdeauna laudată, să muncim mulțumindu-ne și mai pe puțin cum a făcut lucrătorul de care spune sfătosul Anton Pan că „muncind pe plată puțină și multă, — la sfârșitul verei — umpluse de bani chimirașul și se duse acasă vesel ca trandafirașul; pe când cel cu plata mare: trist, galben la față și slab ca de o boală“. Să nu ne plecăm urechia și să nu ne lăsăm a fi scoși din minte de cei ce se încearcă ca să

oprească mintea, pentru că va fi spre paguba și sărăcia noastră. Ci să fim covinși, că numai omului muncitor sau harnic toate îi merg împlin; iar celui leneș, tot pe dos.

Proiectul de lege al învățământului secundar.

Di ministru Petrovici a alcătuit proiectul pentru reforma învățământului secundar, care se va prezenta în curând în corpurile legiuitoare. Proiectul prevede o sporire în special la materiale filosofiei. Se vor înmulți orele de filosofie și se vor micșoara la real orele de matematici. Filosofia va fi obiectul de concentrare al întregului învățământ secundar, sinteza supremă către care concură toate celelalte materii de studii. Ea se va preda în cl.; V-a, VI-a și VII-a și anume: în cl. V-a: psihologica; metodologia și teoria cunoștinței, iar în cl. VII-a etica, sociologia și metafizica: în cl. VI-a logica, metodologia și teoria cunoștinței, iar în cl. VII-a etica sociologia și metafizica. În total, 9 ore de filosofie în programa liceului.

Di ministru motivează acest fapt cu următoarele:

Întâi e nevoie ca toate materiile să fie coordonate într'un sistem. Această operă de coordonare nu o face decât disciplina filosofiei.

Al doilea, să întindă o punte între credință și știință. Până acum, se știa, că liceele noastre erau pepiniere de ateism, pentru că rezultate științei pozitive contraziceau postulatele credinței religioase. Orele de filosofie sunt puse acum în serviciul religiei. A treia menire, filosofia o va îndeplini prin introducerea științei sociologice în învățământul liceal. Numai astfel vom face ca viitorii absolvenți să aibă o concepție sănătoasă despre viața socială. Și-și vor da cu siguranță seama, de relativitatea tuturor părerilor cât și de opiniunile altora. Ce privește religia aceasta se va preda în cele 7 clase, astfel: în cl. I vechiul testament; în cl. II-a și III-a: noul testament cu lecturi din biblie asupra vieții sfinților. S'a introdus ceva nou. Însăși principiile generale ale programului trebuie să păstreze o ordine de ascendență. În cl. IV-a se va

preda: morala creștină; în cl. V-a dogmele; în cl. VI-a istoria creștinismului și a bise-bisericii ortodoxe, iar în cl. VII-a apologetica (filosofia dogmelor).

Proiectul prevede apoi și alte înnoiri. Pentru acele persoane cari nu vor putea ajunge până la universitate, se înființează alte licee cu caracter de specializare. Astfel, vom avea licee pentru învățământul meseriilor; licee pentru chestiunile administrative și licee comerciale. Aceste licee vor avea ca normă generală tot programa liceului, cu modificarea însă, în sensul, că se vor spori considerabil orele cu materii de specialitate.

În legătură cu acest proiect I. P. S. metropolitul Ardealului a arătat dlui ministru că învățământul religiei în școlile normale din Ardeal este insuficient pentru pregătirea viitorilor învățători. A cerut ca în școlile normale de stat să se introducă câte două ore de religie în fiecare clasă și între obiectele de învățământ să se ia și cântarea bisericească și tipicul bisericesc. Aceasta pentru că în Ardeal trăiesc tradițiile învățătorilor cu alipire și dragoste de biserică și de credință strămoșească, iar învățătorii fără această dragoste sacră, trezesc în credincioșii ardeleni, părinții copiilor de școală, nu numai o răceală, ci o explicabilă neîncredere, care nu poate fi prielnică școlii și operei ce are de îndeplinit. Dl ministru a promis că va lua în cercetare această chestiune.

Sminteala lumii

În urma luptei dusă împotriva patimilor, cari vestejesc tărnia neamului nostru, și ne-a adus întunerecul care ne stăpânește; de multe ori m-i s'a zis de oarecari: „Părinte ai smintit lumea. Ai stricat oamenii!.. nu mai sunt ca mai nainte! Par'că-i satul pustiu! ș. a. La aceste cuvinte mă uit și eu cu milă la sufletul lor orbit de patimă și le răspund: „Lumea trebuie smintită căci altfel nu se poate îndrepta“. La aceste cuvinte par'că-i văd și acum când aștern aceste rânduri aci, cum stau uimiți neștiind ce să creadă... De multe ori mi-a spus alții că-mi zic nebun, că's sărit din minți, zăpăcit, că am draci, că am turbat

oamenii și maicile, sau călugerițele cari se iau după învățătura ce o dau conform sfaturilor Dumnezești, că's adventist, rău, că le stric legea și că să le dau pace să rămână cum i-am găsit. Ba unii chiar au și scris ducând în eroare și pe cei ce se trudesă a aprinde lumina în biserică lui Chistos. Aceste ciocneli mă trimit în viața primilor urmași ai lui Christos, unde dau peste cuvântul unui bătrân pusnic înainte văzător. Iată ce zice el: „Va veni vremea ca oamenii să se înnebunească și când vor vedea pe cineva că nu se înnebunește ca ei, se vor scula asupra lui, zicându-i că el este nebun pentru că nu este asemenea lor.“

Pentru a nu rămâne osândit, pentru cele de mai sus nu numai de smintitori, ci chiar și de unii din cititori, pun și eu întrebarea: „Dacă cineva și-ar sminti de la locul destinat de ziditorul a toate, de pildă: o mână ori un picior, ce facem? îl lăsăm așa?“ „Nu, — vor răspunde ei — ci trebuie să-l ducem la doctor ca să-i'l dea la loc.“ — „Ei bine, dar gândiți-vă că bolnavul nu poate suferi... țipă de-ți ia auzul, de durere...“ — „Trebuie să rabde“ — vor zice iarăș. Așa, va să zică cel ce ș'a smintit mâna ori piciorul de la locul lor trebuie să rabde; iar doctorul — să-și facă datoria după arta medicinei. Să primim și noi lumea aceasta, să cercetăm pe deoparte cuvântul lui Dumnezeu și datoriiile creștinului; iar pe de altă parte viața creștinilor și să vedem nu este smintită de la locul așezămintelor Dumnezești? Și dacă-i smintită din locul ei; oare nu trebuie s'o smintim de uade a aruncat-o vrășmașul diavol și s'o tragem pentru a o așeza la locul cel dintâi orânduit de Dumnezeu după cum ne arată Sf. Biserică? Las să judece fie care și cred că nimeni din oameni cu judecată sănătoasă n'are să spună că mai bine este să rămână cineva slut de mână ori șchiop de picior să nu poată lucra ori umbla, decât să sufere durere, pentru ca să readucă osul sărit la locul lui.

„Dacă cineva din întâmplare a răsturnat căruța încărcată cu fân, cu lemne, ori altele, oare o lasă așa? Doarme toată noaptea ori toată viața lângă ea? O păzește pentru a nu veni cineva s'o dea la loc ca să nu

se smintească din poziția în care se află? O lasă să stea așa acolo până o putrezi? Nu. Atunci cum va pleca cu dânsa răsturnată, sau cum o vor trage vitele de nu o vor sminti din poziția ei? „o ridică, vor răspunde ei chiar de va și trosni ori rupe ceva de la dânsa“. Apoi dragii mei, iacă așa este și cu noi. Așa răsturnați în prăpastia patimilor și a întunericii, nu mai putem sta, ca să nu o pățim ca Rușii. Trebuie să ne ridicăm din duhoarea păgânătăților, și să ieșim de supt aripile întunericii necunoștinții cu care duhul răutății ne-a acoperit până la orbire, deși căruța lumii mai trosnește ici și colea.

Noi cari simțim creștinește și ca români urmași ai vrednicilor noștri strămoși să ne rugăm lui Dumnezeu pentru a ne ajuta cu darul său și cu nădejdia în El să ne ridicăm pentru a da la loc carul credinței strămoșești, răsturnat de furtunile cresurilor și patimilor ridicate de vrășmașii sufletelor noastre. Oare dacă copilul plânge când mama lui îi face scaldă aceasta ar trebui să-l lase cu murdăria pe el, să facă râe? Dacă mama cu toate țipetele copilului îl curăță, cu atât mai mult ar trebui să curățăm și noi, poporul de murdăria patimilor cari sapă în corpul lui despuindu-l de frumusețea și tăria trupească și sufletească. Eu acestea vi le spun din inimă, dorind ca niminea să nu mai rătăcească pe meleagurile patimilor, dus de vânturile minciunilor, cari au strigat și tot srigă mereu de-ți ține amândouă urechile: Așa am apucat, așa am pomenit de când suntem și asta trebuie să ținem, că doar nu o să ne facem sfinți.

Iată ce m'a făcut și mă face a căuta să smintesc lumea după cum mă învinuiesc unii. Iată ce m'a făcut să lucrez așa încât alții să mă creadă că's eșit din minți și să mă amenințe cu jandarmii. Parcă ași fi făcut crime furturi, delapidări de bani publici, etc. Iată ce a stârnit pe oamenii lumii aceștia să mă pândească noaptea, unii pentru a mă bate, alții pentru a mă împușca și, de unde nu mă feram, a mă otrăvi. Da, am fost și sunt încă socotit că's smintitorul lumii, pentru că-i sfătuesc și-i mustru conform învățăturilor Sf. Bisericii, să nu se mai înfrățască cu dracul beției unde în schimbul

banilor dați își iau boală în corp, întunec și vifor în suflet, și mizerie în casă, în urma cărora vine pierzarea trupească și sufletească. Dumnezeuul păcii să se miostivească spre noi și să zdrobească pe satana sub picioarele creștinilor și să le dea acestora darul cunoștinței binelui și al răului și putere de a se păzi de rău și să facă binele spre zidirea Bisericii. „Și ori de vom bea ori alt ceva de vom face toate spre slava lui Dumnezeu să le facem. Fără de smintea să fim streinilor de legea noastră, cât și Bisericii lui Dumnezeu adecă creștinilor.“ (I. Cor. 10, 31—32); noi să căutăm a urma lui Christos, păzind poruncile Lui, că atunci prin viața noastră creștinească să putem astupa gurile clevetitorilor, cu pildele bune petreceri și să putem și noi a zice: „Fericiți cei ce nu se smintesc întru noi“ când le grăim adevărul.

Jeromonah Nicodim Mandița.

Cuvântul M. S. Regelui. Cu prilejul Anului Nou dl General Averescu președintele Consiliului de miniștri, I. P. S. S. Patriarhul României, și președinții Corpurilor Legiuitoare s'au prezintat la palat făcând Suveranilor cuvenitele urări de bine în numele guvernului și al țării pentru anul ce vine. Dl General Averescu a felicitat pe Maiestea Sa urându-i ani mulți și fericiți.

M. S. Regele a răspuns:

„Inceputul fiecărui an este pentru Mine prilejul binevenit de a implora dela bunul Dumnezeu să dea țării tot ce-i trebuie: pace în interior și belșug; dar este și un prilej pentru a arăta sfernicilor Mei încrederea ce am într'înșii, știind că toți depuneți toată râvna și munca ca să ojangem ținta noastră comună: binele țării. Mult este încă de lucrat în frumoasa noastră țară, dar am convingerea că fiecare dintre d-voastră, precum și fiecare cetățean își va da toată silința să ajungem ca țara să fie bine statornică și pe temelii train ce. „Rog pe bunul Dumnezeu ca anul ce vine să fie cu belșug, rod pe câmp și pace înlăuntru.“

Boboteaza în Ciuj s'a serbat și în anul acesta cu fastul obicinuit. De dimineată s'a săvârșit în biserică serviciul divin al sf. liturgii, după care s'a format un impozant cortegiu de procesiune la râu. În frunte praporii și crucea, apoi corul episcopiei, clerul autoritățile, armata și publicul. La râu sfințirea apei a fost săvârșită de P. S. S. episcopul

nostru Nicolae asistat de toți preoții noștri din Cluj. După serviciul divin P. S. S. a aruncat crucea în apa râului, scoasă de un tânăr soldat dela garnizoana Clujului. Preoții au botezat apoi poporul, pe urmă sa făcut defilarea armatei în fața dl general D. Papp, a P. S. Sale episcopului și a autorităților.

Românii din Jugoslavia. Într'un consiliu de miniștri, ținut la București în ultimele zile ale lunii Decembrie, dl ministru de agricultură Garofilid a adus la cunoștința consiliului, că Românii din Banatul jugoslav au fost expropriați fără nici o despăgubire bănească. În urma acestei știri, guvernul român va face prin ministrul de externe o mijlocire prietenească la Belgrad, arătând nedreptatea pricinuită Românilor din Banatul jugoslav prin această expropriere, atunci, când Sârbii din Banatul românesc au fost improprietăriți.

Apostolatul preoților. Un bărbat de stat a stăruit în preajma sărbătorilor asupra apostolatului preoților în zilele noastre. E incontestabil că acest apostolat este efortul principal pe care îl are chemarea preotului în viața socială. În mijlocul unei confuzii care, din nenorocire crește din zi în zi, și într'un vârtej de sabiiitate preocupări ce nesocotesc viața sufletească, preotul are chemarea să stea ca un exemplu viu, al datorii superioare ale omului în viață. Dela preot, cași dela învățător, poporul românesc așteaptă astăzi ca și ieri, venirea unor vremuri mai bune. Dar dacă apostolatul — în sensul cel mai larg al cuvântului — este partea preotului în viață (și e o datorie ca viața fiecăruia să fie un model), nu e mai puțin adevărat că Statul în primul rând, și toți cei ce-l secundează, trebuie să-l pună pe apostol în condițiuni cari nici să nu-i știrbească prestigiul obligatoriu, nici să nu-i stânjenească avântul, întru cultivarea vieții morale. Această superioară preocupare este și rămâne menită să dea poporului român corpul de clerici devotați, luminați și exemplari, de atâta vreme dorit și cerut, alcătuind marea armată a adevăraților conducători de sulețe.

Izbânda unui cerc religios. La 10 Oct. a ținut cercul religios din Buciumeni jud. Dâmbovița o întrunire în parohia Țâța. Întrunirea a fost deosebit de sărbătorească și impresionantă. Dovada strălucită a dat-o vrednicia preoților din acest cerc. cari cu adevărat au pătruns în misteriosul lagăr adventist și au izbutit a dezrobi o familie întregă: soț, soție și copii. Locuitorul Ioan Nică, Marin Bolbâc, din com. Buciumeni cu familia sa prins, în mrejele adventiștilor de 8 ani, s'a întors la legea străbună. Fiul său a primit în 10 Octombrie botezul orânduie și încredințat de Mântuitorul Bisericii Sale. Naș a fost preotul Petre Popescu, din parohia Țâța, împreună cu fiul său Pavel, absolvent de seminar. Nici nu poate fi altă roadă mai vrednică de laudă, decât aceasta pe care a cules acest cerc

pastoral în acea ședință. Mulțimea credincioșilor adunați, s'a bucurat și au sărbătorit această revenire, însuflețiți de cuvântările rostite cât și de duioasele cântări bisericești ce preoții le-au înălțat iar la urmă s'au împrăștiat laudând pe Domnul.

Un sanator pentru studenți. Dl Lupaș, ministru Sănătății Publice, a inițiat înființarea unui sanatoriu studetesc, pentru recrearea studențimei lipsită de mijloace. Dl Lupaș a ordonat în acest scop Universității din Cluj, un avans de un milion lei și a declarat, că anul acesta va mai ordona și restul sumei necesare, ca să se poată începe în anul curent, construirea sanatorului pentru viitoarea noastră generație studiosă. Dl I. Lupaș a mai declarat că a contribuit din toate puterile la înzestrarea spitalelor cu cele necesare, sporind și numărul medicilor de spitale, în interesul bolnavilor, cari au nevoie de cel mai mare ajutor. Declarațiile dlui Lupaș au provocat o vie satisfacție în rândurile studențimii.

Locomotive românești. Zece locomotive pentru trenuri de marfă, au ieșit din Septembrie până la sfârșitul anului, din uzinele de fier dela Reșița. Toate cele 10 locomotive lucrați în țară, de lucrătorii dela Reșița, cu material fabricat și el tot în țară, au fost găsite de bune. Uzinele „Reșița“ au pus astfel bazele unei noi industrii românești: construcția de locomotive, care firește nu poate fi decât în folosul economiei naționale românești.

Episcopul calvin Ravasz și radio. Întâmplarea a voit ca într'o Duminecă după biserică să merg la notarul din localitate, care m'a condus la Radio, să ascult predică episcopului calvin Ravasz din Budapesta. Acesta își luase ca temă *credința*, în asemănare cu Apostolul Petru, care s'a dus pe mare către Mântuitorul. Îndeamnă anume amintitul episcop pe credincioșii săi, să nu despereze între împrejurările actuale ca Ap. Petru, care îndată ce a început a se cufunda și când era aproape să se înece, Mântuitorul Isus l-a prins și l-a tras la sine zicându-i: puțin credinciosule, pentru-ce te-ai îndoit? Voi, zice episcopul, să fiți tari în credință, ca Petru când a făcut cei dintâi pași pe mare, cu deplină încredere în Isus, atunci nu s'a cufundat. Le amintește de dezâstrul dela Mohács, peste care a trecut Ungaria, dar n'a pierit, le mai amintește de dezastrul dela *Trianon*, deci să spereze, să fie tari în credință, căci și peste acesta vor trece, dându-le să înțeleagă că vor veni timpuri mai favorabile, etc. etc. — Predica fost lungă. E o nouă dovadă cum ștru să exploateze pionerii Ungariei, redusă la adevărata ei competență, toate situațiile, până

și amvonul, numai ca să țină la suprafață chestia revizuirii tratatelor de pace, în credința și speranța că vor recâștiga vechile lor teritorii, anexate statelor succesorii. Ei caută ce-au pierdut noi să grijim. în schimb ce am câștigat.

„Bis. și Școala“

Jidanii și școala. Consiliul de miniștri a admis cererea ovreilor ca elevii ovrei ai tuturor școalelor să fie dispensați de a face lucrări scrise în zi de Sâmbătă. Rabinul Tiresohn din Basarabia a cerut închiderea școlilor în ziua Sâmbetei, ceea ce nu s'a admis.

Schimbul hârtiilor de 500 lei. Se anunță că o nouă prelungire s'a acordat schimbului de hârtie format vechi de 500 lei, fixându-se ultimul termen la 31 Ianuarie. Dacă s'a admis această prelungire a valabilității acestor hârtii-monedă, s'a făcut desigur pentru că rămăsese prea mulți posesori cu hârtii vechi neschimbate.

Imprumut pentru școale. Dl ministru al instrucțiunii a declarat că ar avea lipsă de vreo două miliarde lei, ca să se poată termina școalele începute de dl dr. Angelescu. S'au cheltuit, până acum, pentru aceste construcții 685 milioane lei, iar comitetele școlare au cerut un miliard 664 milioane spre a putea realiza programul de construcții școlare. Unii bancheri americani au oferit un împrumut de două miliarde lei, în scopul acesta. Dl ministru spune că rezoluțiunea aceasta ar fi singura salvatoare, ca să vedem ridicate toate construcțiile școlare, începute de dl dr Angelescu, care a fost așa de entuziast.

Clasa a VII-a primară. Gazetele din București scriu că Ministerul Instrucțiunii ar fi dus o hotărâre prin care la anul viitor se va deschide și clasa VII-a la școalele primare.

Aviz! Atragem atențiunea organelor noastre parohiale asupra ordinului Ministerului de Interne — Direcțiunea Comunală trimis prefecturilor de județ sub No. 7714 din Aprilie 1926, — în înțelesul căruia prefecturile sunt invitate să ia măsuri ca comunele la distribuția lemnelor de foc și construcție, din parchetele anuale a pădurilor comunale să țină cont de trebuințele parohiilor, de preoți și de oficiile parohiale. La formarea pădurilor prin legea pentru reforma agrară, s'a calculat necesitatea de material lemnos, nu numai pentru populație ci și pentru autoritățile și instituțiile comunale, între care era luată și parohia cu biserica și personalul ei, — în acele comune unde biserica nu avea pădurile ei proprii. În urmare se curine a se ține seama și de necesitățile acestei instituții, așa spune ordinul ministerial suscit, ceea ce aducem la cunoștință pentru orientare și acomodare.

Lemne din pădurile statului. Ministrul Cultelor și Artelor cu ordinul Nr. 52011. din 22 Dec. a. tr. aduce la cunoștință decizia Casei Pădurilor Nr. 44489. din 27 Noiembrie a. tr. în înțelesul căreia din cauza cheltuelilor prea mari ce are cu refacerea pădurilor, nu mai poate acorda dela 1 Ianuarie 1927 niciun fel de material lemnos din pădurile statului cu preț redus sau gratuit. — Se

aduce aceasta la cunoștința organelor bisericești, pentru ca atunci când ar fi să ceară material lemnos să știe că trebuie să-l plătească.

Poșta Redacției

V. C. în *Ville ape*. Gazeta se trimite regulat la Iba. Nu știm ce poate fi cauza că nu o primești. De altfel avem și alte reclamații din acele părți și de sigur gazeta ajunge în mâna unor oameni ticăloși, cari au tot interesul să o distrugă. Am făcut reclamație la direcțiunea poștei.

G. H. în *Neagra*. Cartea I'rului Paulian despre rolul credinței în viața socială nu o avem și nu-i știm nici preț. O poți afla în București la orice librărie.

E. M. în *Baica*. Numerii ceruți țisau trimis.

P. S. în S. Am avizat de repetite ori preoțimea să reclame numerii cei lipsesc imediat, nu după trei ani de zile, când nu se mai pot complecta colecțiile. Avem puțină rezervă. Îți vom trimite ceea ce avem. Va trebui însă să achiți spezele de poștă.

Nr. 453—1926.

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *Sălciua-de-sus* din prot. Lupșa, prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Întregirea retribuției dela stat conform cvalificației.

2. 2¹/₂ jugăre arător și fânat, cum și eventualele beneficii ce le va vota statul pe seama preoților dela munte.

3. Dela fiecare familie câte una ferdelă grâu sau cucuruz, după starea fiecăruia.

4. Trei stângini de lemne pentru foc, aduse în curte.

5. Dreptul de a-și ține până la 10 vite mari în pășunatul comun.

6. Taxele stolare în timpul mai nou urcate.

7. Până la zidirea caselor parohiale, încât noul paroh ar avea lipsă de case, consiliul parohial va da parohului altă locuință în natură.

Cererile de concurs instruate cu documentele prescrise de regulamentul se trimit în termenul deschis subsemnatului oficiu protopopesc.

Concurenții, —cu prealabila știre — a oficiului protop. se pot prezenta în parohie, spre a cânta și cuvânta, eventual a servi la altar și a face cunoștință cu poporul.

Baia-de-Arieș, 29 Decembre, 1926.

Oficiul protopopesc al Lupșei, în înțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Gan,
protop.